

Arqueologia Social: Teories, Mètodes i Discursos

Codi: 44476

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4317545 Arqueologia Prehistòrica	OB	0	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Rafael Micó Pérez

Correu electrònic: Rafael.Mico@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

Pedro Vicente Castro Martínez

Vicenç Lull Santiago

Raquel Piqué Huerta

Antoni Palomo Pérez

Prerequisits

No en té

Objectius

Exposició actualitzada de l'estat de la qüestió i de les perspectives de futur pel que fa a temes i problemes fonamentals de caire teòric i metodològic, en el marc de la recerca en arqueologia prehistòrica.

Els plantejaments desenvolupats per les assignatures que componen el mòdul aborden diferents dimensions de la investigació, des de les més generals (les bases teòriques del coneixement, a "Discursos arqueològics") a les que vinculen teoria i mètodes i metodologies instrumentals aplicats a diferents manifestacions empíriques (Etnoarqueologia i Arqueologia experimental, Arqueologia dels assentaments, Arqueologia de les pràctiques funeràries).

Competències

- Combinar resultats procedents de diferents programes d'anàlisis especialitzades, identificant eventuais contradiccions i elaborant síntesis conclusives.
- Demostrar habilitats de rigor, responsabilitat i qualitat en el treball científic i divulgatiu.
- Gestionar i desenvolupar aportacions originals en el marc de la recerca teòrica i/o de l'aplicació pràctica.
- Gestionar projectes de recerca en arqueologia prehistòrica.

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Reconèixer els reptes actuals en l'àmbit d'estudi de l'arqueologia prehistòrica
- Reconèixer i utilitzar els conceptes teòrics i metodològics apropiats per al disseny, la planificació i l'execució de projectes sobre jaciments i materials arqueològics de cronologia prehistòrica
- Reconèixer i valorar les conseqüències socials del treball propi, tenint en compte la diversitat característica de les comunitats humanes en qüestions de gènere, identitat i multiculturalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els fonaments generals de les principals propostes teòriques a través de la seva aplicació en àmbits d'estudi en arqueologia prehistòrica.
2. Analitzar els fonaments metodològics generals en arqueologia prehistòrica a través de la seva aplicació en àmbits d'estudi propis.
3. Aplicar criteris de rigor científic en l'elaboració de treballs acadèmics i professionals.
4. Aplicar críticament les tècniques de recerca en arqueologia prehistòrica.
5. Aplicar els aspectes ètics en l'anàlisi de les necessitats culturals de diversos tipus de públic.
6. Aplicar protocols d'execució dels treballs de camp i recollida de mostres.
7. Fer servir de manera adequada les categories i conceptes relatius al camp d'estudi.
8. Identificar els àmbits d'aplicació analítics en arqueologia prehistòrica.
9. Identificar els àmbits d'aplicació teòrics en arqueologia prehistòrica.
10. Incloure en les propostes i reflexions dels treballs duts a terme aspectes vinculats a les perspectives de gènere, accessibilitat universal, multiculturalitat.
11. Incorporar aspectes ètics als projectes culturals i el respecte a la diversitat d'opinions, de maneres de ser i de fer.
12. Innovar, incorporant la creativitat i l'originalitat en els estudis en arqueologia prehistòrica, amb un clar compromís de qualitat.
13. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
14. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
15. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
16. Valorar les possibilitats reals d'incidir en la ciutadania mitjançant l'acció cultural.

Continguts

Els continguts del mòdul estan relacionats amb experiències, reflexions i propostes derivades del desenvolupament de projectes interdisciplinaris per part de diferents membres del Departament de Prehistòria. Aquest fet garanteix una interrelació directa entre el plantejament de temes i problemes en el marc de la recerca actual, amb la implementació de solucions en el context de casos d'investigació treballats de primera mà per l'equip docent. Els continguts de les diverses assignatures pretenen sempre conjugar l'aplicació de criteris teòrics, implicacions metodològiques i particularitats empíriques.

Discursos arqueològics (V. Lull - 1 crèdit)

- Els fonaments de la recerca en arqueologia: objectes arqueològics, subjectes.
- Últimes tendències en la proposta de discursos arqueològics (arqueologia simètrica): la tensió entre narratives i coneixement.

Etnoarqueologia i arqueologia experimental (R. Piqué / A. Palomo - 1 crèdit)

- Conceptes i definició. Bases teòriques i metodològiques de l'etnoarqueologia i de l'Arqueologia experimental.
- Història de l'etnoarqueologia i de l'arqueologia experimental.
- Contribucions a l'arqueologia contemporània: tafonomia, processos de producció i consum, ús de l'espai, simbolisme i ritual.

Teoria i anàlisi dels assentaments (P. V. Castro-Martinez - 2 crèdits)

- Espai Social, Jaciment Arqueològic, Assentament.
- De las Àrees d'Activitat als Assentaments: Estructuració de l'Espai Social.
- Categories d'Assentaments: criteris i implicacions.

Arqueologia de les pràctiques funeràries (R. Micó - 2 crèdits)

- Introducció: l'arqueologia i l'estudi dels conjunts funeraris.
- Els conjunts i les pràctiques funeràries: definició, potencial informatiu i precisions analítiques.
- Tendències teòriques i metodològiques en la recerca sobre les pràctiques funeràries: propostes i casos d'estudi.
- L'arqueologia de les pràctiques funeràries en les lluites polítiques actuals.

Metodologia

Activitats dirigides: classes teòriques, presentació pública de treballs, seminaris de discussió.

Activitats supervisades: tutories i realització d'exercicis pautats d'aprenentatge (individuals o en grups reduïts).

Activitats autònomes: cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs, estudi; seminaris i conferències.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	36	1,44	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Seminaris i presentació pública de treballs	25	1	3, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Lectures i estudi	89	3,56	1, 2, 4, 6, 13

Avaluació

Lliurament de treballs individuals o en grup.

Presentació oral de treballs.

Assistència i participació en seminaris.

Proves teòriques.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a conferències i activitats complementàries	5	0	0	1, 2, 7, 8, 9, 13, 14
Lliurament de treballs	50	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Presentació oral de treballs	20	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15
Proves teòriques	25	0	0	3, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

ARNOLD, B. & JESKE, R. J. (2014), "The Archaeology of Death: Mortuary Archaeology in the United States and Europe 1990-2013", *Annual Review of Anthropology*, 43, pp. 325-346.

AURENCHE, O. (2012), *Vous avez dit ethnoarchéologue? Choix d'articles (1972-2007)*. Maison de l'Orient et de la Méditerranée' Jean Pouilloux (Série Archéologique 16), LYON

BINFORD, L. R. (1972), "Mortuary practices: their study and their potential", en BINFORD, L. R., *An Archaeological Perspective*. Seminar Press, Nueva York, pp. 208-243.

BINFORD, L. (1988), *En busca del pasado*. Crítica, Barcelona.

CASTRO MARTINEZ, P.V., ESCORIZA MATEU, T. y SANAHUJA YLL, Mª E. (2002). "Trabajo y Espacios Sociales en el Ambito Doméstico. Producción y prácticas sociales en una unidad doméstica de la Prehistoria de Mallorca", *Geocrítica-Scripta Nova*. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales, VI, 119 (10).

CASTRO MARTINEZ, P.V., ESCORIZA MATEU, T., OLTRA PUIDOMENECH, J., OTERO VIDAL, M. y SANAHUJA YLL, Mª E. (2003). "¿Qué es una ciudad? Aportaciones para su definición desde la prehistoria", *Geocrítica-Scripta Nova*. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales, VII, 146 (10).

CASTRO-MARTINEZ, PV; ESCORIZA MATEU, T (2009), "Lugares Reales y Lugares Ideales. Realidad y Construcción de Ficciones en Arqueología", *Cuadernos de Prehistoria de la Universidad de Granada*, 19.

CHAPMAN, R. W., KINNES, I. & RANDSBORG, K. (eds.) (1981), *The Archaeology of Death*. Cambridge University Press, Cambridge.

CLARKE, D. L. (ed) (1977), *Spatial archaeology*, Academic Press, Londres.

CRUBÉZY, E., MASSET, CI., LORANS, E., PERRIN, F. & TRANOY, L. (2000), *Archéologie funéraire*. Errance, París.

DAVID, N. & KRAMER, C. (2001), *Ethnoarchaeology in Action*. Cambridge University Press, Cambridge.

GALLAY, A. (2011), *Pour une ethnoarchéologie théorique. Mérites et limites de l'analogie ethnographique*. Errance, París.

GONZÁLEZ RUIBAL, A. (2003), *La experiencia del otro. Una introducción a la Etnoarqueología*. Akal Arqueología, Madrid.

HODDER, I. (1982), *Symbols in action: ethnoarchaeological studies of material culture*. Cambridge University Press, Cambridge.

LEFEBVRE, H (1962), *Critique de la vie quotidienne*, Arché Editeur, Paris, "Le Sens de la Marche" (Crítica de la vida cotidiana, México, FCE, 1979).

LULL, V. (2000), "Death and Society: A Marxist Approach", *Antiquity*, 74, pp. 576-580.

LULL, V. (2016), "Muerte y espectáculo en arqueología", *MARQ. Arqueología y Museos*, 7, pp. 11-33.

LULL, V. & PICAZO, M. (1989), "Arqueología de la Muerte y estructura social", *Archivo Español de Arqueología*, 62, pp. 5-20.

PALOMO, A., PIQUE, R., TERRADAS, X. 2013. *Experimentación en arqueología. Estudio y difusión del pasado*. Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona

SAYER, D. (2010), *Ethics and Burial Archaeology*. Duckworth, Londres.

TRIGGER, B. G. (1967), "Settlement Archaeology-Its Goals and Promise", *American Antiquity*, 32, pp. 149-160.

VILA, A. (2006), *Etnoarqueología de la prehistoria: más allá de la analogía*. Treballs d'Etnoarqueologia, 6, UAB-CSIC.

Aquesta llista podrà incrementar-se al llarg del desenvolupament de les assignatures.

Programari

Programari per exposicions orals, processadors de text, fulls de càlcul